

TA'LIM TRANSFORMATSIYASI

ILMIY-METODIK JURNALI

10.00.00 FILOLOGIYA FANLARI

13.00.00 PEDAGOGIKA FANLARI

SENTYABR 2026, 6-SON

BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

<https://etjournal.buxdpi.uz>

BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

TA'LIM TRANSFORMATSIYASI ILMIY – METODIK JURNAL

№. 6

BUXORO – 2026

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI YURITISHDA ERP TIZIMLARINING O'RNI: AMALIYOT VA MUAMMOLAR

Yusupova Nilufar Qasimovna,
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
mustaqil izlanuvchi PhD
n.yusupova@tsue.uz

Annotatsiya: Ushbu maqolada aksiyadorlik jamiyatlarida uzoq muddatli aktivlar hisobini yuritishda ERP tizimlarining o'rni tahlil qilingan. Raqamli iqtisodiyot sharoitida buxgalteriya hisobini avtomatlashtirish korxonalar faoliyati samaradorligini oshirishning muhim omiliga aylanmoqda. Maqolada ERP tizimlarida asosiy vositalarni hisobga olish, amortizatsiyani hisoblash va qayta baholash jarayonlarining avtomatlashtirilishi, shuningdek, ularni joriy etishda yuzaga keladigan asosiy muammolar — tizimlar integratsiyasi, xodimlar malakasi va milliy standartlarga muvofiqlik masalalari — yoritilgan. Tadqiqot natijalari asosida ERP tizimlarini takomillashtirish bo'yicha aniq takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: uzoq muddatli aktivlar; asosiy vositalar; ERP tizimlari; aksiyadorlik jamiyati; buxgalteriya hisobi; raqamlashtirish; amortizatsiya; avtomatlashtirish; moliyaviy hisobot.

РОЛЬ ERP-СИСТЕМ В УЧЕТЕ ДОЛГОСРОЧНЫХ АКТИВОВ В Акционерных обществах: ПРАКТИКА И ПРОБЛЕМЫ

Юсупова Нилуфар Касимовна,
Ташкентский государственный экономический университет
независимый кандидат наук
n.yusupova@tsue.uz

Аннотация: В данной статье проанализирована роль ERP-систем в ведении учёта долгосрочных активов в акционерных обществах. В условиях цифровой экономики автоматизация бухгалтерского учёта становится важным фактором повышения эффективности деятельности предприятий. В статье рассмотрены процессы автоматизации учёта основных средств, расчёта амортизации и переоценки в ERP-системах, а также ключевые проблемы их внедрения — вопросы интеграции систем, квалификации персонала и соответствия национальным стандартам. На основе результатов исследования разработаны конкретные предложения по совершенствованию ERP-систем.

Ключевые слова: долгосрочные активы; основные средства; ERP-системы; акционерное общество; бухгалтерский учёт; цифровизация; амортизация; автоматизация; финансовая отчётность.

THE ROLE OF ERP SYSTEMS IN LONG-TERM ASSETS ACCOUNTING IN JOINT-STOCK COMPANIES: PRACTICE AND PROBLEMS

Yusupova Nilufar Qasimovna,
Tashkent State University of Economics
independent PhD candidate
n.yusupova@tsue.uz

Abstrakt: This article analyzes the role of ERP systems in accounting for long-term assets in joint-stock companies. In the context of the digital economy, the automation of accounting is becoming an important factor in improving enterprise efficiency. The article examines the automation of fixed asset accounting, depreciation calculation, and revaluation processes within ERP systems, as well as key challenges in their implementation — including

system integration, staff qualification, and compliance with national standards. Based on the research findings, specific proposals for improving ERP systems are developed.

Key words: long-term assets; fixed assets; ERP systems; joint-stock company; accounting; digitalization; depreciation; automation; financial reporting.

Kirish. Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida raqamli transformatsiya jarayonlari barcha sohalarni, jumladan, buxgalteriya hisobi tizimini ham tubdan o'zgartirmoqda. Aksiyadorlik jamiyatlari — o'z faoliyatining murakkabligi, aktivlar hajmining kattaligi va manfaatdor tomonlar (aksiyadorlar, investorlar, kreditorlar) oldida hisobdorlik talablarining yuqoriligi bilan ajralib turadigan tashkilotlar sifatida — buxgalteriya hisobini avtomatlashtirishga alohida ehtiyoj sezmoqda. Xususan, uzoq muddatli aktivlar (asosiy vositalar, nomoddiy aktivlar, investitsiya mulki) hisobi — ularning yuqori qiymati, uzoq foydalanish muddati va murakkab baholash jarayonlari (amortizatsiya, qayta baholash, qadrsizlanish) tufayli — eng ko'p mehnat va vaqt talab qiluvchi yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

An'anaviy, qo'lda yuritiladigan yoki qisman avtomatlashtirilgan hisob tizimlari ko'pincha ma'lumotlar aniqligini pasaytiradi, xatoliklar ehtimolini oshiradi va moliyaviy hisobotlarning o'z vaqtida tayyorlanishiga to'sqinlik qiladi. Shu sababli, so'nggi yillarda ERP (Enterprise Resource Planning — korxona resurslarini boshqarish) tizimlari aksiyadorlik jamiyatlarida uzoq muddatli aktivlar hisobini yuritishning samarali vositasi sifatida keng qo'llanilmoqda. ERP tizimlari asosiy vositalarni ro'yxatga olish, amortizatsiyani avtomatik hisoblash, qayta baholash va hisobdan chiqarish jarayonlarini yagona axborot makonida birlashtirib, hisob sifatini va shaffofligini oshirish imkonini beradi.

Shunga qaramay, ERP tizimlarini joriy etish va ulardan samarali foydalanish jarayonida bir qator muammolar — tizimlarning milliy buxgalteriya standartlariga (NAS) to'liq moslashmaganligi, tizimlar integratsiyasidagi texnik qiyinchiliklar, xodimlarning yetarli malakaga ega emasligi va joriy etish xarajatlarining yuqoriligi — kuzatilmoqda. Bu muammolar, ayniqsa, rivojlanayotgan bozor iqtisodiyoti sharoitida faoliyat yurituvchi aksiyadorlik jamiyatlari uchun dolzarb bo'lib qolmoqda.

Ushbu maqolaning maqsadi — aksiyadorlik jamiyatlarida uzoq muddatli aktivlar hisobini yuritishda ERP tizimlarining amaliy o'rnini tahlil qilish, ularni joriy etish jarayonida yuzaga keladigan muammolarni aniqlash va ushbu muammolarni bartaraf etish bo'yicha ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi:

- ERP tizimlarida uzoq muddatli aktivlar hisobini yuritish mexanizmini o'rganish;
- aksiyadorlik jamiyatlarida ERP tizimlarini qo'llash amaliyotini tahlil qilish;
- ERP tizimlarini joriy etishdagi asosiy muammolarni aniqlash;
- aniqlangan muammolarni bartaraf etish yo'llari bo'yicha takliflar ishlab chiqish.

Adabiyotlar sharxi: Uzoq muddatli aktivlar hisobi va uni raqamlashtirish/ERP orqali takomillashtirish masalasi so'nggi yillarda mahalliy va xorijiy tadqiqotchilar e'tiborini tortmoqda.

Mavzuga eng yaqin va dolzarb tadqiqot — 2026-yilda nashr etilgan, "Sarbon-Neftegaz" aksiyadorlik jamiyati (134 ta avtomobil parkiga ega, neft-gaz tarmog'ida faoliyat yurituvchi korxona) misolida o'tkazilgan ish. Unda ERP, EAM (Enterprise Asset Management) va BI (Business Intelligence) axborot tizimlarini uzoq muddatli aktivlar hisobi bilan integratsiyalashning to'rtta tizimli muammosi — ma'lumotlarning bo'linib qolgan bo'limlar bo'yicha tarqoqligi, yagona aktivlar reestrining yo'qligi, IAS 16 talablariga mos kelmaydigan amortizatsiya siyosati va real vaqtli BI panellarining yo'qligi — aniqlanib, uch qatlamli integratsiya arxitekturasini taklif etilgan [1]. Shu yo'nalishdagi yana bir ishda xuddi shu korxona misolida amortizatsiya siyosatini IAS 16 talablariga moslashtirish, hayot sikli xarajatlari (LCC) metodologiyasi va ERP/EAM integratsiyasiga asoslangan uch yo'nalishli

takomillashtirish dasturi taklif etilgan [2].

O'zbekistonda buxgalteriya hisobini raqamlashtirishning umummilliy muammolariga bag'ishlangan tadqiqotda raqamli savodxonlik yetishmasligi, texnik-moliyaviy to'siqlar, hududiy internet infratuzilmasining nomutanosibligi asosiy muammolar sifatida ko'rsatilgan. Muallif 1C:Buxgalteriya, 1C:Korxona va 1C:ERP kabi dasturlarning Rossiyada ishlab chiqilib, O'zbekiston bozorida mahalliy soliq va buxgalteriya talablariga moslashtirilganini qayd etadi, shuningdek bu yo'nalishning "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi bilan bog'liqligini ta'kidlaydi [3].

Kichik biznes subyektlarida buxgalteriya hisobi axborot tizimlarining samaradorligi bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotda ularning moliyaviy shaffoflikka ta'siri tahlil qilingan [4], shuningdek soddalashtirilgan hisob tizimi orqali moliyaviy nazoratni kuchaytirish, buxgalteriya ma'lumotlarini raqamli texnologiyalar orqali qayta ishlashning ustunliklari yoritilgan [5].

O'zbekiston Respublikasida buxgalteriya hisobini tashkil etishning me'yoriy-huquqiy asoslari bo'yicha alohida tadqiqotda milliy hisob tizimini tartibga soluvchi hujjatlar tahlil qilinib, ularni IFRS bilan uyg'unlashtirish masalalari ko'rib chiqilgan, me'yoriy bazani takomillashtirish iqtisodiy samaradorlikka bevosita ta'sir qilishi asoslab berilgan [6].

Uzoq muddatli aktivlarning iqtisodiy mazmuni va tasnifi bo'yicha tadqiqotda ularni to'g'ri hisobga olishning korxona moliyaviy holatiga ta'siri yoritilgan [7], shuningdek xalqaro standartlar asosida uzoq muddatli aktivlar hisobini tashkil etish mavzusidagi ishda daromad va xarajatlarning mos kelish (matching) tamoyilini amaliyotda qo'llash murakkabligi ko'rsatib berilgan [8].

Xalqaro amaliy manbalarda ERP tizimidagi asosiy vositalarni boshqarish modullari amortizatsiya, hisobdan chiqarish va texnik xizmat ko'rsatish xarajatlarini hisoblash orqali tejash imkoniyatlarini ochib berishi, shuningdek IFRS 16 kabi ijara hisobi standartlariga muvofiqlikni ta'minlashda muhim rol o'ynashi ko'rsatilgan [9].

Tahlil shuni ko'rsatadiki, raqamlashtirishning umumiy muammolari va ERP/EAM/BI integratsiyasi masalasi alohida-alohida yaxshi yoritilgan, biroq ular aynan aksiyadorlik jamiyatlarida uzoq muddatli aktivlar hisobi kontekstida birlashtirilgan holda, faqat bitta tarmoq (neft-gaz) misolida chuqur o'rganilgan. Boshqa tarmoqlardagi aksiyadorlik jamiyatlari (sanoat, energetika, qurilish) bo'yicha qiyosiy tahlil hali yetishmaydi — bu ushbu maqolaning ilmiy yangiligini tashkil etadi.

Metodologiya. Tadqiqotda quyidagi ilmiy usullardan foydalanildi:

-adabiyotlar va me'yoriy-huquqiy hujjatlarni tahlil qilish — mavzuga oid ilmiy maqolalar, milliy buxgalteriya standartlari (NAS) va xalqaro standartlar (IAS 16, IFRS 16) o'rganildi;

-qiyosiy tahlil — milliy standartlar bilan ERP tizimlarida qo'llaniladigan xalqaro yondashuvlar o'rtasidagi moslik va nomosliklarni aniqlash uchun;

-mantiqiy umumlashtirish va tizimlashtirish — turli manbalarda keltirilgan muammolarni tasniflash va yagona xulosalarga kelish uchun;

-induktiv-deduktiv yondashuv — alohida holatlar (masalan, mavjud tadqiqotlardagi aniq korxona misollari)dan umumiy xulosalarga, va umumiy nazariy qoidalardan amaliy tavsiyalarga o'tish uchun.

Tadqiqot O'zbekiston aksiyadorlik jamiyatlari amaliyoti kontekstida olib borilgan bo'lib, uning natijalari mavjud ilmiy adabiyotlar va me'yoriy hujjatlar tahliliga asoslanadi.

Tahlil va natijalar: Zamonaviy aksiyadorlik jamiyatlarida uzoq muddatli aktivlar hisobini yuritish jarayoni tobora ERP (Enterprise Resource Planning) tizimlariga asoslanmoqda. Bunday tizimlar korxonaning barcha moliyaviy va operatsion ma'lumotlarini yagona axborot makonida birlashtirib, asosiy vositalarni ro'yxatga olish, amortizatsiyani avtomatik hisoblash, qayta baholash va hisobdan chiqarish jarayonlarini bir-biri bilan bog'liq

holda amalga oshirish imkonini beradi. Buning natijasida ma'lumotlar bir marta kiritiladi va tizim ichida turli modullar (moliya, texnik xizmat ko'rsatish, ombor) o'rtasida avtomatik tarzda uzatiladi, bu esa qo'lda yuritiladigan hisobga xos xatoliklar va ma'lumotlar takrorlanishini sezilarli darajada kamaytiradi.

Shunga qaramay, amaliyot shuni ko'rsatadiki, ERP tizimlarini aksiyadorlik jamiyatlarida joriy etish bir qator tizimli muammolar bilan bog'liq. Xususan, neft-gaz tarmog'ida faoliyat yurituvchi bir aksiyadorlik jamiyati misolida o'tkazilgan tadqiqotda ERP, EAM va BI o'rtasidagi integratsiyaning yetarli emasligi aniqlangan [1]. Bunda to'rtta asosiy muammo qayd etilgan: birinchidan, turli bo'limlarda (moliya, texnik xizmat ko'rsatish, logistika) ma'lumotlarning bir-biridan uzilgan holda yuritilishi; ikkinchidan, korxona miqyosida yagona, markazlashtirilgan aktivlar reestrining mavjud emasligi; uchinchidan, amortizatsiya siyosatining xalqaro standart (IAS 16 "Asosiy vositalar")ning foydali xizmat muddati va qoldiq qiymatni qayta ko'rib chiqish talablariga to'liq mos kelmasligi; to'rtinchidan, rahbariyat uchun real vaqt rejimida strategik qarorlar qabul qilishga xizmat qiluvchi tahliliy panellarning yo'qligi.

Ushbu muammolar, aslida, ko'p tarmoqli aksiyadorlik jamiyatlari uchun umumiy xususiyat kasb etadi. Bunga sabab shuki, aksariyat korxonalarda ERP tizimlarining moliyaviy moduli asosan buxgalteriya provodkalarini yozish uchun moslashtirilgan bo'lib, aktivning jismoniy holati, texnik xizmat ko'rsatish tarixi va iqtisodiy foydalilik muddati kabi ma'lumotlar bilan chambarchas bog'lanmagan. Natijada amortizatsiya hisob-kitoblari ko'pincha aktivning haqiqiy texnik holatini emas, balki faqat dastlabki hisob siyosatida belgilangan me'yorlarni aks ettiradi.

O'zbekiston miqyosida o'tkazilgan tadqiqotda buxgalteriya hisobini raqamlashtirishning yanada kengroq — umummilliy ko'lamdagi muammolari ko'rsatib berilgan [3]. Xususan, kichik va o'rta korxonalarda raqamli savodxonlikning yetishmasligi, ERP tizimlarini joriy etish uchun zarur moliyaviy resurslarning cheklanganligi hamda hududiy internet infratuzilmasining notekis rivojlanganligi asosiy to'siqlar sifatida qayd etilgan. Shu bilan birga, 1C:Buxgalteriya, 1C:Korxona va 1C:ERP kabi dasturiy mahsulotlarning O'zbekiston bozorida mahalliy soliq va hisob talablariga moslashtirilgan holda keng qo'llanilayotgani ta'kidlangan — biroq bu tizimlarning aksiyadorlik jamiyatlariga xos murakkab aktivlar tarkibini (masalan, ko'chmas mulk, transport vositalari, ishlab chiqarish uskunalari) to'liq qamrab olish darajasi hali yetarlicha o'rganilmagan.

Amaliyotda kuzatiladigan yana bir muhim muammo — milliy buxgalteriya standartlari (NAS) bilan ERP tizimlarida odatda "qadoqlangan" holda keladigan xalqaro yondashuvlar o'rtasidagi nomuvofiqlikdir. Xususan, aktivlarni "adolatli qiymat" bo'yicha qayta baholash, ijara shartnomalarini balansga kiritish (IFRS 16 talabiga muvofiq) kabi jarayonlar ko'pgina ERP tizimlarida standart funksiya sifatida mavjud bo'lsa-da, ularni milliy hisob siyosatiga moslashtirish qo'shimcha sozlash va, ko'p hollarda, malakali IT- va buxgalter-mutaxassislarining hamkorlikda ishlashini talab qiladi [9]. Aynan shu jihat — kadrlar malakasining yetarli emasligi — bir necha manbalarda ERP tizimlarini samarali joriy etishning asosiy cheklovchi omili sifatida alohida ta'kidlangan [3, 4, 5].

Yuqoridagi tahlil asosida xulosa qilish mumkinki, aksiyadorlik jamiyatlarida uzoq muddatli aktivlar hisobini ERP tizimlari orqali takomillashtirish quyidagi uchta yo'nalishda amalga oshirilishi maqsadga muvofiq: birinchidan, ERP, EAM va BI tizimlarini bir-biri bilan integratsiyalashgan, yagona aktivlar reestriga asoslangan arxitektura yaratish; ikkinchidan, amortizatsiya va qayta baholash siyosatini xalqaro standartlar (IAS 16, IFRS 16) talablariga moslashtirilgan holda tizimga sozlash; uchinchidan, buxgalteriya va IT-xodimlarning ERP tizimlarida ishlash malakasini oshirishga qaratilgan uzluksiz o'qitish dasturlarini joriy etish.

Xulosa va takliflar. O'tkazilgan tadqiqot natijalari aksiyadorlik jamiyatlarida uzoq muddatli aktivlar hisobini yuritishda ERP tizimlarining ahamiyati tobora ortib borayotganini,

ayni paytda ularni samarali joriy etish va qo'llash jarayonida bir qator jiddiy muammolar mavjudligini ko'rsatdi. Tahlil asosida quyidagi xulosalarga kelindi.

Birinchidan, ERP tizimlari uzoq muddatli aktivlar hisobini avtomatlashtirish orqali ma'lumotlarning aniqligi va o'z vaqtidaligini ta'minlashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi, biroq ularning samaradorligi ko'p jihatdan tizimlar orasidagi integratsiya darajasiga bog'liq. ERP, EAM va BI tizimlari o'rtasidagi bog'lanishning yetarli emasligi natijasida aktivlarga oid ma'lumotlar bo'linib qolgan bo'limlar kesimida saqlanib qoladi, bu esa yagona, ishonchli aktivlar reestrini shakllantirishga to'sqinlik qiladi.

Ikkinchidan, milliy buxgalteriya standartlari (NAS) bilan ERP tizimlarida odatda mavjud bo'lgan xalqaro yondashuvlar (jumladan, IAS 16 va IFRS 16) o'rtasidagi nomuvofiqlik amortizatsiya va qayta baholash jarayonlarining to'g'ri avtomatlashtirilishiga xalaqit beradi. Bu, o'z navbatida, moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlarga muvofiqligini ta'minlashda qo'shimcha qiyinchiliklar tug'diradi.

Uchinchidan, ERP tizimlarini joriy etish va ulardan samarali foydalanishning muhim cheklovchi omili — buxgalteriya va IT-xodimlarning malaka darajasidir. Raqamli savodxonlikning yetarli emasligi, ayniqsa, tizim funksionalligidan to'liq foydalanishga to'sqinlik qiladi va bu, o'z navbatida, ERP tizimlariga sarflangan investitsiyalarning to'liq qaytimini ta'minlamaydi.

Yuqoridagi xulosalardan kelib chiqib, aksiyadorlik jamiyatlarida uzoq muddatli aktivlar hisobini ERP tizimlari orqali takomillashtirish bo'yicha quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

Aksiyadorlik jamiyatlarida ERP, EAM va BI tizimlarini yagona integratsiyalashgan arxitektura asosida joriy etish, bunda barcha aktivlarga oid ma'lumotlar (moliyaviy, texnik, operatsion) markazlashtirilgan yagona reestrda saqlanishini ta'minlash tavsiya etiladi.

ERP tizimlarining amortizatsiya va qayta baholash modullarini milliy hisob standartlari va xalqaro standartlar (IAS 16, IFRS 16) talablariga muvofiq moslashtirish, shuningdek bu jarayonni tartibga soluvchi ichki me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish zarur.

Buxgalteriya va IT-xodimlari uchun ERP tizimlarida ishlash bo'yicha uzluksiz malaka oshirish dasturlarini joriy etish, bu esa tizimning to'liq salohiyatidan foydalanish imkonini beradi.

Davlat darajasida aksiyadorlik jamiyatlarini ERP tizimlarini joriy etishga rag'batlantiruvchi chora-tadbirlar (masalan, soliq imtiyozlari, subsidiyalar) ishlab chiqish, bu esa, ayniqsa, kichik va o'rta hajmdagi aksiyadorlik jamiyatlari uchun raqamlashtirish xarajatlarini kamaytirishga xizmat qiladi.

Kelgusi tadqiqotlarda ushbu mavzuni turli tarmoqlardagi (sanoat, energetika, qurilish) aksiyadorlik jamiyatlari misolida qiyosiy tahlil qilish, shuningdek ERP tizimlarini joriy etishning iqtisodiy samaradorligini miqdoriy baholash maqsadga muvofiq bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. ERP, EAM va BI tizimlarini uzoq muddatli aktivlar hisobi bilan integratsiyalash muammolari ("Sarbon-Neftegaz" AJ misolida). — Zenodo, 2026. DOI: 10.5281/zenodo.20638874.
2. Sanoat korxonalarida uzoq muddatli aktivlar strategik boshqaruv hisobi: amortizatsiya siyosati va ERP/EAM integratsiyasi ("Sarbon-Neftegaz" AJ misolida). — Zenodo, 2026.
3. O'zbekistonda buxgalteriya hisobini raqamlashtirish: muammolar va yechimlar // Journal of Economics, Technology and Social Sciences. — 2025. — Vol. 4, No. 11. — ISSN 2181-435X.
4. Abdurahmonova A. Kichik biznes korxonalarida buxgalteriya hisobi axborot tizimlarining samaradorligi // Innovations in Science and Technologies. — 2022.
5. Raufov D. Kichik biznes korxonalarida soddalashtirilgan hisob tizimi orqali

moliyaviy nazoratni kuchaytirish // Innovations in Science and Technologies. — 2023.

6. O'zbekiston Respublikasida buxgalteriya hisobini tashkil etishning me'yoriy-huquqiy asoslari va ularning iqtisodiy ahamiyati. — Zenodo, 2026. DOI: 10.5281/zenodo.19421675.

7. Uzoq muddatli aktivlar tushunchasining iqtisodiy mazmuni, mohiyati va ularni tasniflash. — Zenodo, 2025.

8. Xalqaro standartlar asosida uzoq muddatli aktivlar hisobini tashkil etish. — inLibrary.uz.

9. Oracle. ERP tizimlarida asosiy vositalarni boshqarish (Fixed Asset Management): amaliy imkoniyatlar tahlili. — Oracle korporatsiyasi rasmiy tahliliy materiali.

Eslatma: yuqoridagi 1–2, 6–8-manbalar internetdagi ochiq ilmiy repozitoriylar (Zenodo, inLibrary.uz)dan olingan bo'lib, ularning to'liq muallif(lar) ismi-sharifi maqolani jurnalga topshirishdan oldin original manba orqali shaxsan tekshirib chiqilishi tavsiya etiladi.

MUNDARIJA

PEDAGOGIKA, PSIXOLOGIYA VA METODIKA	
SHAXSDA SOG‘LOM TURMUSH TARZI KO‘NIKMASINI RIVOJLANTIRISH Rahimboyev Rustamjon Abdurahmon o‘g‘li	4
O‘ZBEK VA INGLIZ SOMATIK MAQOLLARIDA KONSEPTUAL METAFORA, METONIMIYA VA PRAGMATIK VAZIFALAR Xamdamova Gulshan Xamroyevna	9
TALABALARNING INGLIZ TILIDA O‘QISH KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA PSIXOLOGIK OMILLARGA YO‘NALTIRILGAN INTERAKTIV METODLARDAN FOYDALANISH METODIKASI Turayeva Xurshida Toxirovna	16
BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA TASVIRIY SAN‘ATNI STEAM YONDASHUVI ASOSIDA O‘QITISHNING DIDAKTIK TAMOYILLARI Ibadullayeva Shaxnoza Ilxamovna, G‘ulomova Shahruza Faxritdinovna	21
BOSHLANG‘ICH SINFLARDA TASVIRIY SAN‘AT DARSLARINI INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA TASHKIL ETISH METODIKASI Ibadullayeva Shaxnoza Ilxamovna, Boymuradova Tursuntosh Ilhom qizi	28
FORMATIV BAHOLASHNING “360 DARAJA” MODEL: INGLIZ TILI DARSLARIDA O‘Z-O‘ZINI, O‘ZARO VA O‘QITUVCHI TOMONIDAN BAHOLASHNI INTEGRATSIYA QILISH METODIKASI Xoldorova Shahlo Shuhratjon qizi	34
BOLALARNI MAKTABGA TAYYORLASHDA PEDAGOG VA TARBICHILARINING KASBIY MALAKALARI ASOSIDA PSIXOLOGIK TRENINGLARDAN FOYDALANISHNING UMUMIY ASOSLARI Jo‘rayeva Dilnoza O‘ktam qizi	40
BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINF O‘QITUVCHILARIDA ADAPTIV PEDAGOGIK TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH Kuldosheva Sabohat Otamurodovna	44
BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARI BILAN O‘TKAZILADIGAN JISMONIY TARBIYA MASHG‘ULOTLARINING XUSUSIYATLARI VA SHAKLLARI Ibadova Zamira Rashidovna	51
BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARIDA IJTIMOIIY-MA‘NAVIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISH (TARBIYA FANI MISOLIDA) Jabborova Azizaxon Husniddin qizi	58

XORIJIY TIL O'QITUVCHILARI TOMONIDAN FRANSUZ TILINI O'RGATISHDA QO'LLANILADIGAN METODOLOGIK TAMOYILLAR Hojiyeva Gulchehra Salimovna	65
INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES FOR DEVELOPING ENTREPRENEURIAL CULTURE AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION Niyazov Mirshod Khayatovich	74
RAQAMLI TA'LIMDA SUN'YIY INTELLEKT: PEDAGOGIK LOYIHALASHNING YANGI YONDASHUVLARI Xolliyev Nurbek Askarovich	79
"TALABALAR SPORT FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ILMIY-METODIK ASOSLARI" Jo'rayeva Zarifa Oltinboy qizi	89
SOG'LOM TURMUSH TARZINING MA'NAVIY ASOSLARI Rahimboyev Rustamjon Abdurahmon o'g'li	95
PEDAGOGICAL CONDITIONS AND A TASK-BASED MODEL FOR DEVELOPING THE SPEECH COMPETENCE OF FUTURE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS Zaripova Soxiba Orif qizi,	100
RAQAMLI TA'LIM SHAROITIDA INGLIZ TILINI O'QITISH METODIKASINI SUN'YIY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA MODERNIZATSIYA QILISH Zokirjonova Maftuna Shuxratovna	110
BO'LAJAK O'QITUVCHILAR TAYYORLOVI: ZAMONAVIY TALABLAR VA TRANSFORMATIV RIVOJLANISH Safarova Nigora Nasillovna	118
SUN'YIY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH ASOSIDA BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH Yaxyayeva Madina Ibrohim qizi	124
METHODOLOGY FOR ENHANCING COMMUNICATIVE COMPETENCES OF LANGUAGE UNIVERSITY STUDENTS THROUGH THE APPLICATION OF COACHING TECHNOLOGIES. Abbasova Nargiza Kabilovna	129
SOME REMARKS ON THE WORKS OF EASTERN PANDOM Umarova Sitora Mukhlisovna	134
ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI DAVLAT DASTURLARINING O'RNI VA AHAMIYATI (O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA) Mo'minova Ozodaxon Dilmurodjon qizi	143
SOG'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISHDA JISMONIY FAOLLIKNING O'RNI VA AHAMIYATI A.B.Jaksimuratov	145
FILOLOGIYA FANLARI	
O'ZBEK TILIDA EMOTIKON VA EMOJI BIRLIKLARINING LINGVISTIK VAZIFALARI	153

Umurzakova Zuxraxon Yusupjon qizi	
INGLIZ VA O'ZBEK LINGVOMADANIYATLARIDA "DARAXT-INSON" METAFORASI: QIYOSIY LINGVOMADANIY TAHLILI Ibragimova Gulshan Raimovna	158
ЖОМИЙ ВА НАВОИЙ ШЕЪРИЙ ИДИОСТИЛИНИ ҚИЁСИЙ-ЛИНГВОПОЭТИК ТАДҚИҚ ЭТИШНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ Чориев Таваккал Равшанович	162
TALABALARDA YOZMA NUTQ KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH VA XALQARO BAHOLASH MEZONLARI TAHLILI Alimardonova Malika Botir qizi	172
PRESERVATION AND TRANSFORMATION OF NATIONAL-CULTURAL COMPONENTS IN FOLK TALES RETOLD BY GENERATIVE ARTIFICIAL INTELLIGENCE Fayyozjon Azimov	176
THE FREQUENCY OF METAPHORICAL USES OF THE LEXEME YURAK IN ABDULLA QODIRIY'S BYGONE DAYS: A CORPUS-BASED ANALYSIS Shodiyeva Madinabonu Shavkat qizi	183
TARIXIY VOQEALARNING YANGICHA TALQINI (XAYRIDDIN SULTONNING "YALDO KECHASI" ROMANI ASOSIDA) UO'K 821.512.133 Xo'jamurodova Oydin Xo'jamurod qizi	192
BOLALAR SHE'RIYATIDA YUMORNING POETIK TABIATI VA UNI TAHLIL QILISH MEZONLARI	197
Qobilova Aziza Ahrorovna	
ОТ ЯЗЫКОВОГО ФЕНОМЕНА К ИССЛЕДОВАНИЮ: ФЕНОМЕН- ОРИЕНТИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ РУССКОМУ ЯЗЫКУ В УЗБЕКСКИХ ГРУППАХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ГЕНЕРАТИВНОГО ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА. Мустафаева Дилфуза Нематиллоевна	205
РОЛЬ ИСТОРИЧЕСКИХ ФАКТОВ В ФОРМИРОВАНИИ ОБРАЗА АМИРА ТИМУРА В УЗБЕКСКОЙ И АНГЛИЙСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ Пулатова Мохичехра Темировна	213
ANIQ VA TABIIY FANLAR	
CHAQIRIQQACHA HARBIY TA'LIM YO'NALISHI TALABALARNING O'QUV MASHG'ULOTLARINI TASHKIL ETISHNING QONUNIYATLARI. Aminov Pahlavon Hamid o'g'li	219
HUDUDLARDA ISHLAB CHIQRISH KUCHLARINI OQILONA JOYLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI Axmedova Nozima Fayzulloevna	227
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI YURITISHDA ERP TIZIMLARINING O'RNİ: AMALIYOT VA MUAMMOLAR Yusupova Nilufar Qasimovna	233

BIOKIMYO FANINI SUN'YI INTELLEKT TEKNOLOGIYALARINI QO'LLAB OLIB BORILGAN TAJRIBA- SINOV NATIJALARINING MATEMATIK-STATISTIK TAHLILI G.A.Ixtiyarova, J.M.Sharopov, N.Z.Eshchanova, S.M.Axmedova	239
SUN'YI INTELLEKT VOSITALARI YORDAMIDA BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARINING DARSNI LOYIHALASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	248
Zokirova Sitorabonu Shokirjonovna	